

NEUVOSTON ASETUS (EURATOM, EY) N:o 2185/96,

annettu 11 päivänä marraskuuta 1996,

komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 203 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽²⁾,

sekä katsoo, että

- (1) yhteisön talousarviota vahingoittavien petosten ja muiden väärinkäytösten torjunnan parantaminen on olennaista yhteisön uskottavuuden kannalta,
- (2) Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 209 a artiklan mukaan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaaminen kuuluu ensisijaisesti jäsenvaltioille, sanotun kuitenkin rajoittamatta perustamissopimuksen muiden määräysten soveltamista,
- (3) Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta 18 päivänä joulukuuta 1995 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 2988/95 ⁽³⁾ luotiin yhteinen oikeudellinen kehys yhteisöjen kaikille toimialueille,
- (4) tämän asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa määritellään käsite 'väärinkäytös' ja sen johdanto-osan kuudennessa kappaleessa täsmennetään, että väärinkäytösten tunnusmerkistön täyttäviä menettelyjä ovat petolliset menettelyt, sellaisina kuin ne ovat määriteltyinä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamista koskevassa yleissopimuksessa ⁽⁴⁾,

(5) saman asetuksen 10 artiklassa säädetään myöhemmin annettavista paikan päällä suoritettavia tarkastuksia ja todentamisia koskevista yleisistä lisäsäännöksistä,

(6) tehokkuuden parantamiseksi on aiheellista antaa komission paikan päällä suorittamia tarkastuksia ja todentamisia koskevia yleisiä lisäsäännöksiä, jotka eivät vaikuta asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen yhteisön alakohdaintaisten sääntöjen soveltamiseen, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden edellä mainitun

asetuksen 8 artiklan mukaisesti suorittamia tarkastuksia,

- (7) tämän asetuksen säännösten täytäntöönpano on riippuvainen niiden tavoitteiden täsmäntämisestä, joilla säännösten soveltamista perustellaan erityisesti, jos petos on niin laaja, että se ei rajoitu ainoastaan yhteen maahan, ja jos se on usein järjestäytyneiden verkostojen organisoima tai jos jossain jäsenvaltiossa vallitsevan tilanteen erityispiirteiden johdosta jäsenvaltiot eivät, ottaen huomioon yhteisöjen taloudellisiin etuihin tai yhteisön uskottavuuteen kohdistuvat huomattavat vahingot, voi yksinään toteuttaa näitä tavoitteita täysimääräisesti, ja ne voidaan siten saavuttaa paremmin yhteisön tasolla,
- (8) paikan päällä suoritettavissa tarkastuksissa ja todentamisissa ei voida mennä pitemmälle kuin on tarpeen yhteisön oikeuden oikean soveltamisen varmistamiseksi,
- (9) tarkastukset ja todentamiset on toisaalta suoritettava loukkaamatta kussakin jäsenvaltiossa sovellettavia, valtion olennaisten turvallisuusetujen suojaamiseen liittyviä määräyksiä,
- (10) Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa asetetun yhteisön sisäisen lojaliteettiperiaatteen vuoksi ja Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen on tärkeää, että jäsenvaltioiden hallinnot ja komission yksiköt toimivat vilpittömässä yhteistyössä ja avustavat toisiaan tarpeellisella tavalla paikan päällä suoritettavien tarkastusten ja todentamisten valmistelussa ja toteuttamisessa.
- (11) olisi määriteltävä edellytykset, joiden mukaisesti komission tarkastajat käyttävät toimivaltuuksiaan,
- (12) nämä paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset on toteutettava kyseessä olevien henkilöiden perusoikeuksia sekä ammatilliseen salaisuuteen ja henkilötietosuojaan liittyviä sääntöjä kunnioittaen; tässä suhteessa on tärkeää, että komissio huolehtii siitä, että sen tarkastajat noudattavat henkilötietosuojaa koskevia yhteisöllisiä ja kansallisia säännöksiä sekä erityisesti yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY olevia säännöksiä ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 84, 21.3.1996, s. 10⁽²⁾ EYVL N:o C 166, 10.6.1996, s. 102 ja 23 päivänä lokakuuta 1996 annettu lausunto (sitä ei ole vielä julkaistu virallisessa lehdessä).⁽³⁾ EYVL N:o L 312, 23.12.1995, s. 1⁽⁴⁾ EYVL N:o C 316, 27.11.1995, s. 48⁽⁵⁾ EYVL N:o L 281, 23.11.1995, s. 31

- (13) petosten ja muiden väärinkäytösten tehokkaan torjumisen mahdollistamiseksi komission tarkastukset on suoritettava niiden taloudellisten toimijoiden luona, jotka voisivat liittyä suoraan tai epäsuorasti kyseiseen väärinkäyttöön, tai muiden taloudellisten toimijoiden luona, joita se voisi koskea; tämän asetuksen säännöksiä sovellettaessa komission olisi valvottava, ettei näihin taloudellisiin toimijoihin sovelleta samanaikaisesti saman asian vuoksi komission tai jäsenvaltioiden suorittamia yhteisön alakohtaisiin säännöstöihin tai kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia samankaltaisia tarkastuksia ja todentamisia,
- (14) komission tarkastajien saatavilla on oltava kaikki kyseisiä toimenpiteitä koskevat tiedot samoin edellytyksin kuin jäsenvaltioiden hallinnollisilla tarkastajilla; komission tarkastajien kertomukset, jotka kansalliset tarkastajat ovat tarvittaessa allekirjoittaneet, on laadittava noudattaen kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön menettelyjä; niiden on oltava hyväksyttävää todistusaineistoa sen jäsenvaltion hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelyissä, jossa niiden käyttö osoittautuu tarpeelliseksi, ja niillä on oltava sama arvo kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimilla kertomuksilla,
- (15) jos on olemassa todistusaineiston häviämisen vaara tai jos taloudelliset toimijat vastustavat komission paikan päällä suoritettavaa tarkastusta tai todentamista, jäsenvaltioiden on lainsäädäntöjensä mukaisesti toteutettava tarpeelliset turvaamis- tai täytäntöönpanotoimet,
- (16) tämä asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden rikosoikeudelliseen toimivaltaan eikä jäsenvaltioiden keskinäiseen oikeusapuun rikosasioissa liittyviin sääntöihin, ja
- (17) perussopimuksissa ei ole tämän asetuksen antamiseksi muita valtuuksia kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 235 artikla ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 203 artikla,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Tässä asetuksessa annetaan asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 10 artiklassa tarkoitetut yleiset lisäsäännökset, joita sovelletaan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamiseksi komission paikan päällä suorittamiin tarkastuksiin ja todentamisiin mainitun asetuksen 1 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen väärinkäytösten estämiseksi.

Tämän asetuksen säännöksiä sovelletaan kaikkiin yhteisön toimialoihin sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön alakohtaisten asetusten säännösten soveltamista.

Tämä asetus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan rikosoikeudellisten rikkomusten esitutkinnassa ja rikosoikeudenkäynneissä eikä jäsenvaltioiden keskinäisen oikeusavun sääntöihin rikosasioissa.

2 artikla

Komissio voi suorittaa tämän asetuksen mukaisesti tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä:

- joko tutkiakseen vakavia tai rajojen yli ulottuvia tai sellaisia väärinkäytöksiä, joissa voi olla osallisena useissa jäsenvaltioissa toimintaa harjoittavia taloudellisia toimijoita,
- tai tutkiakseen väärinkäytöksiä, jos erityistapauksessa tilanne jossain jäsenvaltiossa vaatii paikan päällä suoritettavien tarkastusten ja todentamisten tehostamista taloudellisten etujen suojaamisen parantamiseksi ja yhtäläisen suojelun tason varmistamiseksi tällä tavoin yhteisössä,
- tai sen jäsenvaltion pyynnöstä, jota asia koskee.

3 artikla

Jos komissio päättää suorittaa tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä tämän asetuksen mukaisesti, se huolehtii siitä, ettei samanlaisia tarkastuksia ja todentamisia tehdä kyseisten taloudellisten toimijoiden luona samaan aikaan samojen asioiden johdosta yhteisön alakohtaisten säännösten perusteella.

Lisäksi komissio ottaa huomioon jäsenvaltion lainsäädännön perusteella kyseisten taloudellisten toimijoiden luona parhaillaan suoritettavat tai jo suoritettut, samaa asiaa koskevat tarkastukset.

4 artikla

Komissio valmistelee ja suorittaa paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset kiinteässä yhteistyössä asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaiten viranomaisten kanssa, joille ilmoitetaan hyvissä ajoin tarkastusten ja todentamisten kohteesta, tarkoituksesta ja oikeudellisesta perusteesta siten, että ne voivat antaa kaiken tarpeellisen avun. Tämän vuoksi kyseisen jäsenvaltion toimihenkilöt voivat osallistua tarkastuksiin ja todentamisiin paikan päällä.

Lisäksi jos asianomainen jäsenvaltio sitä toivoo, komissio ja jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset suorittavat yhdessä paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

5 artikla

Komissio suorittaa paikan päällä tarkastukset ja todentamiset taloudellisten toimijoiden luona, joihin voidaan soveltaa asetuksen (EY, Euratom) N:o 2988/95 7 artiklan mukaan yhteisön hallinnollisia toimenpiteitä tai seuraamuksia, kun on aihetta olettaa, että väärinkäytöksiä on tapahtunut.

Komission tarkastusten ja todentamisten suorittamisen helpottamiseksi taloudellisten toimijoiden on sallittava pääsy toimitiloihin, maa-alueille, kuljetusvälineisiin ja muihin ammatillisessa käytössä oleviin paikkoihin.

Silloin kun on ehdottoman tarpeellista väärinkäytöksen osoittamiseksi, komissio voi suorittaa tarkastuksia ja todentamisia paikan päällä muiden asianomaisten taloudellisten toimijoiden luona saadakseen käyttöönsä näiden hallussa olevia asiaankuuluvia tietoja seikoista, joihin paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset kohdistuvat.

6 artikla

1. Komissio asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet tai muuhun henkilöstöön kuuluvat, jäljempänä 'komission tarkastajat', suorittavat tarkastukset ja todentamiset paikalla komission vastuulla ja toimivaltuuksin. Jäsenvaltioiden komission käyttöön asettamat, komennukselle lähetetyt kansalliset asiantuntijat voivat avustaa näissä tarkastuksissa ja todentamisissa.

Komissio tarkastajien on toimivaltuuksiaan käyttäessään esitettävä kirjallinen valtuutus, josta käy ilmi heidän henkilöllisyytensä ja asemansa, ja sen mukana asiakirja, josta käy ilmi paikalla suoritettavan tarkastuksen tai todentamisen kohde ja tarkoitus.

Jollei tässä asiassa sovellettavasta yhteisöoikeudesta muuta johdu, tarkastajien on noudatettava asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisia menettelysääntöjä.

2. Sen jäsenvaltion suostumuksella, jota asia koskee, komissio voi pyytää muiden jäsenvaltioiden toimihenkilöitä avustamaan itseään tarkkailijoina ja se voi teknistä apua saadakseen turvautua vastuullaan toimiviin ulkopuolisiin elimiin.

Komissio valvoo, että edellä mainitut toimihenkilöt ja elimet antavat kaikki teknistä asiantuntemusta, riippumattomuutta ja ammatillisen salaisuuden kunnioittamista koskevat vakuudet.

7 artikla

1. Komission tarkastajilla on samoin edellytyksin kuin kansallisilla hallinnollisilla tarkastajilla ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti oikeus saada käyttöönsä kaikki kyseisiin toimiin liittyvät tiedot ja asiakirjat, jotka osoitetaan tarpeellisiksi paikan päällä suoritettavien tarkastusten ja todennusten kannalta. He voivat käyttää samoja aineellisia tarkastuskeinoja kuin kansalliset hallinnolliset tarkastajat ja etenkin ottaa asiaankuuluvista asiakirjoista jäljennöksiä.

Paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todennukset voivat koskea etenkin:

- ammatillisia kirjoja ja asiakirjoja kuten laskuja, urakka-asiakirjoja, palkkakuiteja, varasto- ja tuotantokirjan-

pitoa ja pankkitiliotteita, jotka ovat taloudellisten toimijoiden hallussa

- tietojenkäsittelyjärjestelmissä olevia tietoja,
- tuotanto-, pakkaus- ja toimitusjärjestelmiä ja -menetelmiä,
- tavaroiden tai harjoitetun toiminnan laadun ja määrän fyysistä valvontaa,
- näytteiden ottoa ja niiden tarkastamista,
- rahoitettujen töiden ja investointien edistymistä, päätökseen saatettujen investointien käyttöä ja kohdentamista,
- talousarvio- ja kirjanpitoasiakirjoja,
- tukea saaneiden hankkeiden taloudellista ja teknistä toteutusta.

2. Tarvittaessa jäsenvaltioiden on suoritettava komission pyynnöstä kansallisessa lainsäädännössä määrätty aiheelliset turvaamistoimet erityisesti todistusaineiston säilyttämiseksi.

8 artikla

1. Kaikki tämän asetuksen nojalla missä muodossa tahansa toimitetut ja saadut tiedot kuuluvat ammatillisen salaisuuden piiriin ja niitä koskee se tietosuoja, joka on säädetty vastaaville tiedoille vastaanottaneen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä sekä yhteisön toimielimiin sovellettavissa vastaavissa säännöksissä.

Tällaisia tietoja ei saa ilmaista muille kuin yhteisön toimielinten tai jäsenvaltioiden henkilöille, joiden on tehtäviensä vuoksi ne tunnettava, eivätkä yhteisön toimielimet saa käyttää niitä muuhun tarkoitukseen kuin yhteisöjen taloudellisten etujen tehokkaan suojaamisen varmistamiseen kaikissa jäsenvaltioissa. Jos jäsenvaltio haluaa käyttää alaisuuteensa kuuluvien ja 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti paikan päällä tehtäviin tarkastuksiin ja todentamiseen tarkkailijoina osallistuvien toimihenkilöiden keräämiä tietoja muihin tarkoituksiin, jäsenvaltio pyytää suostumuksen siltä jäsenvaltioilta, jossa nämä tiedot on kerätty.

2. Komissio ilmoittaa mahdollisimman nopeasti kaikista paikan päällä tehtyjen tarkastusten tai todentamisten aikana tietoonsa tulleista väärinkäytökseen liittyvistä seikoista tai epäilyistä sen valtion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka alueella paikan päällä suoritettu tarkastus tai todentaminen on tehty. Komission tulee joka tapauksessa ilmoittaa edellä tarkoitettulle viranomaiselle näiden tarkastusten ja todentamisten tulokset.

3. Komission tarkastajat huolehtivat siitä, että heidän tarkastuksia ja todentamisia koskevat kertomuksensa laaditaan noudattaen kyseisen jäsenvaltion lainsäädännössä olevia menettelyvaatimuksia. Edellä 7 artiklassa tarkoitettu kerätty aineisto ja todisteet kootaan kyseisten kertomusten liitteeksi. Tällä tavoin laaditut kertomukset ovat, samalla tavoin ja samoin ehdoin kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimat hallinnolliset kerto-

mukset, hyväksyttävää todistusaineistoa hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä siinä jäsenvaltiossa, jossa niiden käyttö osoittautuu tarpeelliseksi. Niitä koskevat samat arviointisäännöt kuin kansallisten hallinnollisten tarkastajien laatimia hallinnollisia kertomuksia ja niillä on sama arvo kuin jälkimmäisillä. Jos tarkastus suoritetaan yhdessä 4 artiklan toisen kohdan mukaisesti, kyseiseen työhön osallistuneita kansallisia tarkastajia pyydetään myös allekirjoittamaan komission tarkastajien laatima kertomus.

4. Komissio huolehtii siitä, että sen tarkastajat noudattavat tämän asetuksen soveltamisen osalta henkilötietosuojaa koskevien yhteisöllisten ja kansallisten sekä erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/46/EY olevien säännösten noudattamista.

5. Jos paikan päällä suoritettava tarkastus tai todentaminen tehdään yhteisön alueen ulkopuolella, komission tarkastajat laativat kertomuksensa siten, että ne voivat olla hyväksyttävää todistusaineistoa sen jäsenvaltion hallinnol-

lisissa tai oikeudellisissa menettelyissä, joissa niiden käyttö osoittautuu tarpeelliseksi.

9 artikla

Jos 5 artiklassa tarkoitetut taloudelliset toimijat vastustavat paikan päällä suoritettavaa tarkastusta tai todentamista, kyseisen jäsenvaltion on tarjottava kansallisten säännönsä mukaisesti komission tarkastajille tarpeellinen apu, jotta he voivat suorittaa paikan päällä tehtävät tarkastukset ja todentamiset.

Jäsenvaltioiden on kansallista oikeutta noudattaen tarvittaessa toteutettava tarpeelliset toimenpiteet.

10 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 1997.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä 11 päivänä marraskuuta 1996.

Neuvoston puolesta

R. QUINN

Puheenjohtaja
